

DR.10 IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOGA RADA ¹		
PODACI O DOKTORANDU / DOKTORANDICI		
Ime i prezime doktoranda / doktorandice:	Antun Žagar, dipl. iur.	
Matični broj doktoranda / doktorandice:	11/2006	
OPĆI PODACI O STUDIJU		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet	
Naziv studija:	Doktorski studij pravne znanosti smjer Građanskopravne i obiteljskoppravna znanost	
Naziv partnerske institucije (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Naziv upisanog doktorskog studija na partnerskoj instituciji (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Područje / polje / grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	društvene znanosti/pravo/građansko pravo i građansko procesno pravo	
PODACI O DOKTORSKOM RADU		
Jezik pisanja rada	hrvatski	
Naslov doktorskoga rada:	Na jeziku pisanja rada	Stvarnopravno uređenje vodnog dobra
	Na hrvatskom	Stvarnopravno uređenje vodnog dobra
	Na engleskom	Private Law Regime of the Fluvial Domain
MENTOR(I)		
	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
Mentor:	prof. dr. sc. Tatjana Josipović	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
Mentor:		
POVJERENSTVO ZA OCJENU DOKTORSKOGA RADA		
Imenovano povjerenstvo za ocjenu doktorskoga rada ² :	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
	1.prof. dr. sc. Hano Ernst	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	2.prof. dr. sc. Tatjana Josipović	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH

¹ Ispunjeni obrazac DR.10 poslati u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisan, u nadležnu referadu.

Obrazac popunjava predsjednik Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada.

² 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

	3.prof. dr. sc. Gabrijela Mihelčić	Sveučilište u Rijeci Pravni fakultet, RH
	4.	
	5.	
	6.	
	7.	
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:		Vijeće PFZ od 18. prosinca 2024. točka 42.
OCJENA DOKTORSKOGA RADA		
Oblik pisanja rada:	☒ znanstvena monografija ☐ skandinavski model ☐ umjetnički rad	
Rad se ocjenjuje:	☒ prvi put	☐ nakon dorade
Doktorski rad treba:	☒ prihvatiti ☐ doraditi ☐ odbiti	
Obrazloženje prethodno navedenog mišljenja (uz navođenje izvornog znanstvenog ili umjetničkog doprinosa i novog otkrića):		
Doktorski rad obuhvaća 288 stranica pisanog teksta s ukupno 795 bilješki. Glavnom tekstu prethode sažeci na hrvatskom i engleskom jeziku, kratki sadržaj i sadržaj. Na kraju teksta su popis literature, popis citiranih propisa i popis citiranih sudskih odluka. Glavni dijelovi teksta nose naslove: „Uvod“ (I. dio), „Izvori hrvatskog vodnog prava i pravni okvir stvarnopravnog uređenja vodnog dobra“ (II. dio), „Povijesni izvori pravnog uređenja vodnog dobra i hrvatskog vodnog prava“ (III. dio), „Stvarnopravno uređenje vodnog dobra de lege lata“ (IV. dio), „Unutarnja plovidba, vodni putovi, luke i pristaništa unutarnjih voda“ (V.dio), „Stvarnopravno uređenje vodnih građevina u međuodnosu s vodnim dobrom“ (VI.dio), „Ograničenja prava vlasništva na zemljištima uz vodotoke i vodne građevine te u zonama sanitarne zaštite“ (VII. dio), „Stvarnopravno uređenje vodnog dobra u pravu Europske unije (VIII. dio), „Komparativni prikaz stvarnopravnog uređenja vodnog dobra i zemljišta pod utjecajem površinskih kopnenih voda“ (IX. dio), „Stvarnopravno uređenje vodnog dobra u odnosu na njegovu funkciju, zahtjeve tržišnog gospodarstva i druge društveno prihvaćene interese“ (X. dio). Na kraju rada je „Zaključak“ s de lege ferenda prijedlozima za reformu stvarnopravnog uređenja vodnog dobra u hrvatskom pravnom poretku. Predmet istraživanja doktorskog rada je stvarnopravno uređenje vodnog dobra te utjecaj posebnog pravnog režima za vodno dobro na gospodarsko iskorištavanje voda i vodnog dobra. Cilj rada bio je istražiti da li se posebnim pravnim uređenjem za vodno dobro osigurava odgovarajuća zaštita vodnog dobra kao i adekvatno gospodarsko korištenje vodnog dobra. Autor polazi od hipoteze da sadašnje stvarnopravno uređenje vodnog dobra, iako je načelno postavljeno na dobrim temeljima, nije u potpunosti zadovoljavajuće, jer ne osigurava efikasno ispunjavanje svih funkcija vodnog dobra i ne udovoljava zahtjevima tržišnog gospodarstva odnosno drugim javnim, ekološkim i osobnim interesima. Istraživanje je bilo usmjereno na predlaganje reforme vodnog prava odnosno novog		

stvarnopravnog uređenja vodnog dobra. U tu svrhu autor je istražio definiciju vodnog dobra, prostorno područje primjene posebnog pravnog uređenja za vodno dobro, sadržaj pojedinih pravila koja uređuju stvarnopravni status vodnog dobra. Temeljni pristup u istraživanju teme i prezentaciji rezultata istraživanja bio je, uz povijesnopravni i poredbenopravni, detaljna normativna analiza brojnih propisa koji uređuju vodno dobro te kritičko preispitivanje brojnih sudskih odluka hrvatskih i stranih sudova na području vodnog prava. Tijekom svog istraživanja doktorand je istražio pravno uređenje vodnog dobra u hrvatskom pravu, u pravu Europske unije, austrijskom, njemačkom, francuskom, američkom, slovenskom pravu te u pravu Srbije i Bosne i Hercegovine. Istražujući povijesni razvoj pravnog uređenja vodnog dobra u Hrvatskoj, pozitivno uređenje vodnog dobra, te pravno uređenje vodnog dobra u stranim pravnim porecima autor je svoje istraživanje fokusirao na dva glavna pitanja – usklađenost pozitivnog uređenja vodnog dobra sa zahtjevima tržišnog gospodarstva i supstancijalno područje primjene posebnog uređenja za vodno dobra, posebno u pogledu obuhvata zemljišta uključenog u poseban sustav vodnog dobra.

Ovakav pristup u istraživanju teme doktorata determinirao je i strukturu glavnog dijela doktorata. U posebnim dijelovima detaljno se analiziraju prvo povijesni, a potom i aktualni izvori hrvatskog vodnog prava važni za stvarnopravni status vodnog dobra, posebna pravila za pojedine nekretnine važne za pravno uređenje vodnog dobra kao što su vodni putovi, luke i pristaništa unutarnjih voda, vodne građevine. Posebna pozornost posvećena je analizi pojma, namjene i opsega vodnog dobra, te evidenciji vodnog dobra. Pritom se odvojeno analizira pravno uređenje i ograničenja vlasništva privatnog vodnog dobra od pravnog statusa javnog vodnog dobra za koje vrijede posebna ograničenja u pogledu raspolaganja, korištenja i ukidanja statusa javnog vodnog dobra. Zaključnu kritičku analizu u okviru svakog pojedinog dijela rada autor je sažeo u međuzaključcima. U pogledu pojmovnog određenja vodnog dobra autor ističe da Zakon o vodama ne uređuje izričitu definiciju pojma vodnog dobra već samo određuje njegovu namjenu i opseg. Po mišljenju autora odredba o namjeni vodnog dobra je načelno odgovarajuća, ali ističe da ju je potrebno dopuniti. S druge strane naglašava se da su neki pojmovi u Zakonu o vodama preširoko određeni (npr. inundacijsko područje), dok za neke pojmove upozorava da nisu dovoljno precizno određeni (npr. granica vodnog dobra). Za javno vodno dobro autor upozorava da postojeće pravno uređenje javnog vodnog dobra ne osigurava odgovarajuću zaštitu javnog vodnog dobra. Posebno se ističe da se pojmovno određenje vodnog dobra vrlo često mijenjalo u hrvatskom Zakonu o vodama što je dovelo do vrlo složenih prijelaznih režima za pojedine vrste zemljišta kojima je priznat status vodnog dobra. U konačnici su vrlo česte promjene područja primjene pravila o vodnom dobru u praksi dovele do pravne nesigurnosti te su negativno utjecale na efikasnog upravljanja i korištenja vodnog dobra. Promjene u pravnom uređenju područja primjene pravila o vodnom dobru ujedno su pratile i promjene pravila o registraciji vodnog dobra u zemljišne knjige. Iako je glavni cilj tih odredi bio ubrzanje i pojednostavljenje postupka upisa u zemljišne knjige, autor je upozorio da u praksi nastaju prilikom evidentiranja brojni problemi, posebno zbog toga što su odredbe nesustavne i nisu u skladu s ustavnim i konvencijskim jamstvom vlasništva. Za lučka područja autor je utvrdio da je zakonodavac utvrdio posebno stvarnopravno uređenje za lučko područje javnih luka koje se razlikuje od stvarnopravnog uređenja vodnog dobra. Autor, međutim, smatra da bi bilo korisno da se i lučko područje proglasi vodnim dobrom. Međutim, autor smatra da nema opravdane potrebe da se uvijek zemljište u lučnom području prenosi u javno vodno dobro odnosno da se uvijek provodi postupak izvlaštenja privatnog zemljišta koje je obuhvaćeno lučkim područjem. U pogledu regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i vodnih građevina za melioracijsku odvodnju autor je utvrdio da postoje različita pravila koja uređuju njihov pravni status i da postoji mogućnost razbijanja funkcionalno-tehnološke cjeline vodnih građevina. Unatoč tome što su u državnom vlasništvu takve građevine često uopće ni nemaju status vodnog dobra pa čak ni status javnog dobra, osim kad su izgrađene na javnom vodnom dobru. S druge strane, autor ističe da druge odredbe istog Zakona o vodama u drugim kontekstima priznaju takvih građevinama status javnog vodnog dobra (npr. za potrebe upisa u zemljišnu knjigu). U okviru komparativno pravne analize pravnog uređenja vodnog dobra autor je utvrdio da, unatoč tome što pravo Europske unije, ne uređuje izričito stvarnopravno uređenje vodno dobro, u pravu Unije postoje brojna pravila koja značajno utječu na stvarnopravno uređenje vodnog dobra i determiniraju njegovo pravno uređenje u nacionalnom pravu. Autor je analizirao sve direktive koje su implementirane u hrvatski Zakon o vodama i zaključio da se i one moraju smatrati pravnim izvorima

stvarnopravnog uređenja vodnog dobra unatoč tome što izravno ne uređuju vlasništvo i druge stvarnopravne odnose na vodnom dobru. Analiza pojedinih stranih pravnih poredaka pokazala je da svi istraženi pravni poreci poznaju pojam vodnog dobra, ali samo kad se radi o javnom vodnom dobru odnosno vodnom dobru u javnom vlasništvu. Pritom u gotovo svim istraženim stranim porecima postoje posebne odredbe koje vlasnicima priznaju pravo na neki oblik naknade za ograničenja prava vlasništva kojima su podvrgnuti u upravljanju vodama, ako su ograničenja takve prirode da se vlasništvo prekomjerno ograničava. Utvrđeno je da je, za razliku od hrvatskog prava i prava država sljednica biv. SFRJ, u stranim pravnim porecima pravilo da se za prirodna i umjetna korita površinskih voda uređuje isti pravni status.

U „Zaključku“ je doktorand, potvrdivši točnost svojih polaznih istraživačkih pitanja, istaknuo da postoje značajni i ozbiljni nedostaci u pozitivnom uređenju vodnog dobra u hrvatskom pravu, kao i neusklađenosti s pravom Europske unije. Zbog toga je potrebno provesti reformu stvarnopravnog uređenja vodnog dobra. Načelno se autor slaže s konceptom da se za vodno dobro uspostavi poseban stvarnopravni režim u okviru Zakona o vodama. Takav pristup je po mišljenju autora optimalan za ostvarivanje funkcija vodnog dobra i ostalih javnih interesa, kao i za ostvarivanje pojedinačnih privatnih interesa kad ne smetaju namjeni vodnog dobra. Međutim, doktorand je utvrdio brojne i ozbiljne nedostatke u stvarnopravnom uređenju vodnog dobra. U „Zaključku“ je autor jasno i konzistentno specificirao brojne nedostatke u pravnom uređenju vodnog dobra, vodnih građevina i lučkog područja, posebno u pogledu opsega vodnog dobra, preširokog određenja korita površinskih voda i inundacijskog područja, različitog pravnog statusa prirodnih i umjetnih korita, pravila o zaštiti zemljišta s izvoristom koja ne osiguravaju efikasnu zaštitu, naknade za ograničenje prava vlasništva na vodnom dobru, evidencije vodnog dobra, korištenja javnog vodnog dobra za druge svrhe. Sukladno svojim zaključcima o nužnosti reforme stvarnopravnog uređenja vodnog dobra doktorand je na kraju svog rada dao prijedloge kako bi se eventualno mogao urediti poseban pravni režim za vodno dobro. Za svaki specificirani nedostatak kojeg je u svom radu detaljno obrazložio, autor je predložio novo uređenje de lege ferenda na način da se uvedu brojne dopune i izmjene postojećeg uređenja vodnog dobra. Predlaže redefiniranje pojma vodnog dobra, posebno u pogledu obuhvata vodnog dobra, proširenje primjene pravila o javnom vodnom dobru na vodno dobro u vlasništvu svih javnopravnih tijela, uređenje namjene javnog vodnog dobra kao javnog dobra u općoj uporabi. U pogledu privatnog vodnog dobra autor je zaključio da bi i dalje načelno trebalo zadržati postojeći koncept uređenja, ali da bi detaljnije trebalo propisati koja se sve stvarna prava mogu osnivati na vodnom dobru. Naknadu za ograničenja prava vlasništva na vodnom dobru bi pritom trebalo uskladiti s ustavnim odredbama, pravom Europske unije i odredbama općeg stvarnopravnog uređenja i to na način da se naknada priznaje samo u slučajevima kad se vlasniku nameću ograničenja zbog kojih doista nastaje šteta. U pogledu evidencije vodnog dobra u zemljišnim knjigama autor predlaže da se status javnog vodnog dobra utvrđuje u redovnom upravnom postupku i da se upis provodi na temelju upravnog rješenja koje bi sadržavalo nalog za upis u zemljišnu knjigu. Upis bi se trebao provesti samo ako je vlasniku prije toga isplaćena ili ponuđena naknada za nekretninu koja je proglašena javnim vodnim dobrom.

Doktorski rad predstavlja izvorni znanstveni doprinos hrvatskoj pravnoj znanosti u području stvarnog i vodnog prava. Za očekivati je da bi reforma pravno uređenja vodnog dobra utemeljena na rezultatima doktorskog istraživanja i reformskim prijedlozima mogla doprinijeti efikasnijem funkcioniranju i zaštiti vodnog dobra, potpunijoj zaštiti privatnog vlasništva na vodnom dobru i, u konačnici, boljem gospodarskom iskorištavanju vodnog dobra. Doktorska disertacija gospodina Antuna Žagara vrlo je detaljna, znanstveno i stručno utemeljena analiza stvarnopravnog uređenja vodnog dobra u domaćem i stranom pravu. Doktorand je svoje tvrdnje potkrijepio rezultatima do kojih je došao proučavajući brojne domaće i strane znanstvene i stručne radove, domaće i strane pravne izvore. Koristeći se uobičajenim znanstvenim i stručnim nazivljem doktorand je na originalan način obradio temu čija je obrada zahtijevala opsežno istraživanje i proučavanje velikog broja pravnih izvora i literature. Njegova disertacija predstavlja prvo sustavno, sveobuhvatno i originalno djelo na hrvatskom jeziku koje se bavi vrlo složenom problematikom posebnog pravnog režima

za vodno dobro. Disertacija predstavlja značajan doprinos daljnjem razvoju ove problematike u hrvatskom pravnom sustavu. Slijedom toga povjerenstvo s pozitivno ocjenjuje ovu doktorsku disertaciju.

Mišljenje i prijedlog:

Na temelju izloženog predlaže se da se rad gospodina Antuna Žagara „Stvarnopravno uređenje vodnog dobra“ prihvati kao uspješno izrađena doktorska disertacija i da se provede daljnji postupak za stjecanje doktorata znanosti.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu rada ima izdvojeno mišljenje):

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

Napomena (po potrebi)

**Potpisi članova Povjerenstva
za ocjenu doktorskoga rada³:**

Ime i prezime, titula, ustanova, država

Potpis

1. prof. dr. sc. Hano Ernst
(predsjednik Povjerenstva)

2. prof. dr. sc. Tatjana Josipović

3. prof. dr. sc. Gabrijela Mihelčić

4.

5.

6.

7.

U Zagrebu, 23.5.2025.
(mjesto i datum)

³ 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata